

CATECHISMUS ZONDAG 14

Ds. D. Chr. Overduin   5 juni 1988

Catechismus zondag 14

Schriftlezing   :   Lukas 1 : 26 - 38

Zingen   :   Psalm 76 : 1
    76 : 2
    135 : 2,3,8,9
    135 : 11

De 14e Zondag.

VRAAG 35: Wat is dat gezegd: *Die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria?*

ANTWOORD: Dat de eeuwige Zone Gods, die waarachtig en eeuwig God is en blijft, de ware menselijke natuur, uit het vlees en bloed der maagd Maria, door de werking des Heiligen Geestes, aangenomen heeft, opdat Hij ook het ware zaad Davids zij, zijn broederen in alles gelijk, uitgenomen de zonde.

VRAAG 36: Wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus?

ANTWOORD: Dat Hij onze Middelaar is, en met zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt.

THEMA: HET WOORD DAT VLEES WERD.

Het Woord dat vlees werd.

De Heere Jezus wordt genoemd: 'Het Woord'.

"In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is."

"Immers, door het Woord van de Heere zijn de hemelen gemaakt, en door de Geest van Zijn mond al hun heir."

Ik wil trachten daar iets van te zeggen. Hoewel, het is een verborgenheid der Godzaligheid, God, geopenbaard in het vlees. Maar als we maar iets ervan mogen ontvangen in het allerheiligst en dierbaar geloof.

In den beginne, toen de Heere de hemel en de aarde schiep, kwam het Woord van God naar buiten. Johannes zegt: In den beginne was het Woord. Dat betekent niet: Toen kwam Het. Nee, de Heere Jezus is, met de Vader en de Heilige Geest, eeuwig God. Van gelijke eeuwigheid. Hij was er al. Ook toen de Heere begon met de werken van Zijn handen in de schepping.

Maar die Middelaar, die Heere Jezus Christus, door Welke de Vader alle dingen heeft gemaakt, nam een centrale plaats in, toch ook in de schepping. Want de Vader heeft geen ding gemaakt zonder Hem. Hij wordt dus het Woord genoemd, de Sprake van de Vader.

En nu kun je dat Woord niet losmaken van adem, van Geest. Woord en Geest horen bij elkaar. Waar de Geest niet is, is geen Woord. Waar de adem niet is, is geen woord.

En nu heeft God door middel van dat Woord, in bezieling en kracht van de Heilige Geest, geschapen. Want de Geest van God zweefde op de wateren.

De Drieënige God is dus werkzaam geweest in de schepping, en ook in de onderhouding van alle dingen.

Dat Hij het Woord heet kan ik niet doorgronden. Het lijkt wel alsof daar reeds in wordt uitgedrukt, dat Hij uitgaat. Dat Hij van eeuwigheid van de Vader gegenereerd is. Dat Hij, als het ware, die bijzondere persoonlijke eigenschap heeft, dat de Vader Zich in Hem en door Hem bekend maakt, in gemeenschap met de Heilige Geest.

CATECHISMUS ZONDAG 14

Immers, wij denken bij het woord 'woord', aan iets zeggen. Iets bekend maken. Iets uitdrukken. De Heere Jezus is het uitgedrukte Beeld van de zelfstandigheid van de Vader.

Nu heeft de Heere in de werken van Zijn handen op een verschillende manier geschapen. Alles is niet hetzelfde. Wij denken terecht dat alles een taal heeft. Dat er van alles - misschien beter gezegd - een sprake uitgaat. Zoals Guido Gezelle zegt: 'Mij spreekt het al een tale'.

Maar die taal is verschillend. Bomen, bloemen, 'schrijvertjes' op het water, vogels, landdieren, zij spreken allemaal niet alleen verschillende talen, maar je zou ook kunnen zeggen, zij spreken een creatuurlijke taal, die aan dat geschapene eigen is. Het vogeltje zingt, het 'schrijvertje' schrijft, de bloemen pronken, de winden waaien, de bomen zijn getooid met groen, en geven hun bloesem ook en hun vrucht, hun zaad. Dat is ergens allemaal een taal. Maar het is niet dezelfde taal als die de mens gegeven werd.

Daarom zou je kunnen zeggen, de mens - zoals wel eens gezegd wordt - is het pronkstuk van Gods schepping. God verheugt Zich in al het geschapene. Het geschapene was zeer goed. Maar elk deel van dat geschapene prijst God op zijn eigen wijze.

Wij kunnen bloemen zien, en wij kunnen vogels horen. Maar daarin wordt toch iets, in vergelijking met bijvoorbeeld bergen of mensen, gemist. Je zou zeggen, de vogels die zingen, die komen er het dichtste bij. Maar het is misschien wel een uiting van welbevinden bij dat diertje, en God heeft alle dingen geschapen om Zijn Zelfs wil, maar er is één ding dat bezielde en onbezielde schepping mist, buiten de mens, dat is: Het is niet het woord. Het is niet de communicatie. Het is een andersoortige uitdrukking, die God ook behaagt. In bepaalde opzichten prijst al het geschapene de Heere God, oorspronkelijk. Maar de mens steekt daar boven uit, omdat die mens zo geschapen werd dat er een mogelijkheid was, niet alleen een mogelijkheid, maar het was ook een realiteit, dat hij met rede begiftigd werd. Met een spraakvermogen. Dat hij in een geheel bijzondere verhouding tot God de Heere zou staan.

Ik denk dat wij dat wel begrijpen. Ik hoop ook de kinderen.

Nog één voorbeeldje wil ik daar van noemen.

Je kunt gehecht zijn aan het tasje, het portemonneetje, het boekje, of de afbeelding of iets anders, wat nu echt van je moeder of je vader of je grootmoeder, misschien wel overgrootmoeder is geweest. Het spreekt een taal. Als je er naar kijkt, en je hebt het in je handen, dan komen onwillekeurig de gedachten naar diegene die dat voor jou hebben gehad. Die het ook in hun handen hebben gehad. En toch is het anders. Het spreekt een andere taal dan dat moeder sprak en vader en grootvader toen ze nog leefden. Het is een bepaalde taal, van herinnering zou je het kunnen noemen. Misschien zou je ook nog wel meer kunnen noemen. Je zou haast zeggen, het draagt iets in zich van de geur en de kleur van degene van wie het geweest is. Maar het praat niet terug. Er is geen ik-u, ik-gij. Je krijgt geen antwoord.

Ook als je tegen het portretje spreekt, en je zegt: Lieve moeder, of, lieve vader, wat hebben we toch veel meegemaakt. Of, wat hebben we ook een fijne dingen, en verdrietige dingen samen beleefd. En dat je zo sterk in de geest terug geplaatst wordt

CATECHISMUS ZONDAG 14

naar het ogenblik toen zij net zo waren als jij nu. Maar je hebt toch in die zin geen communicatie. Het leven is er ergens toch uit.

Nu, nu schiep God de mens niet alleen als een levend wezen, met een adem in zijn neusgaten, en een geest. Maar God had behagen om één schepselsoort zo te maken, dat dat schepsel, nee, geen God, maar een mens, maar dan zó mens, dat Hij er mee kon spreken. Dat Hij er mee kon leven. Dat Hij hem kon horen. Dat dat schepsel dan ook inderdaad de grootheid van dat werk van God zou herkennen, en God daarover prijzen.

Voel je dat verschil nu?

Tussen al die schepselen en scheppingswonderen die elk een eigen taal spreken, en die mens die zulk een taal spreekt dat er een verhouding mag zijn. Een levende relatie. Anders dan dat jubelende vogeltje, dat zingt van zichzelf uit. Omdat God het zo gemaakt heeft. Maar die mens van God uit, in gemeenschap met God. God, Gode gericht.

Daar zie je hoe nauw woord en geest in die schepping, inzonderheid ook van die mens, werkzaam zijn geweest.

Toen is de zonde gekomen. Die verhouding, die unieke verhouding die is gebroken. Wat is er nu eigenlijk gebeurd?

Ja, de communicatie is weg. De verhouding is ten ene male gebroken. Ik dacht zojuist dat de Prediker zegt, zo'n diep ingrijpend woord: Ik zeide, van de gelegenheid van de mensenkinderen, dat God hen zal verklaren, en dat ze zullen zien dat ze als de beesten zijn aan zichzelf. En opeens dacht ik, dat is het. Dat is het nu. Dat is eigenlijk de diepe achtergrond.

Zo'n beest heeft ergens ook een uitingspatroon, heeft ook ergens een taal. Maar dat beest heeft, hoe hoog en hoe mooi en hoe groot ook, toch nooit krachtens bestemming die verhouding gekend. Die bezielde houding. En het heeft nooit, laten we het zo zeggen, het antwoord kunnen geven op Gods woorden en op Gods werken.

Nu zegt die wijze man: God zal het ons verklaren. Wij zijn in die zin God kwijt. De verhouding is weg. De breuk is totaal. De mens is een godde-loze geworden en hij leeft vanuit zichzelf. Maar niet meer wordt zijn leven bepaald naar doel en inhoud door gemeenschap met God en met de naaste. De liefde, de echte zichtbaar wordende liefde tot God. En dat is nu een zaak die ik nu eigenlijk wil beklemtonen, deze keer, bij zondag 14. Dat is nu 'vlees'.

Natuurlijk, je hebt allerlei soorten vlees. Van vissen, van vogels, van dieren, van mensen. Maar, dat is maar een biologische, materiële aanduiding, dat begrijpt u wel.

Als er in de Bijbel staat dat wij 'vlees' zijn, voel je dan dat intense, ja, ik zou willen zeggen, verdriet. Dat intense smartelijke. Wij zijn op een niveau gekomen, lager nog dan de dieren. Die hebben nooit anders geweten. Die zijn van zichzelf onvernuftig, niet in die zin met rede begaafd. Wij waren wel met rede begaafd. Wij waren wel geschapen om een antwoord te geven.

Als de Bijbel nu zegt dat wij vleselijk zijn, dan betekent dat, dat er geen ....., ja, er is niet meer. (Je kunt wel van vlees zijn, en dat je tegelijkertijd toch ook geestelijk bent. Dat wil zeggen, dat je leven, je in- en je uitgaan, alles doorademd is van de verhouding met God onze Schepper en Formeerder. Dan ben je net zo goed bestaande uit vlees en

CATECHISMUS ZONDAG 14

geest.) Maar dan ben je vlees, als je niet meer ademt, als het ware, in de vorm van het antwoord op God, op Gods Woord, op Zijn spreken, op Zijn scheppen. En dat is nu juist het erge.

Er staat in Genesis: Ik maak er een einde aan, Ik heb berouw dat Ik de mens op de aarde gemaakt heb. Want Ik hoor niets meer, er is geen klankbodem, er is geen reflex, er is geen wederzijds verkeer. Er is niets.

En op een andere plaats, ik meen ook in Genesis, lees je: Ik zal de aarde niet meer met het water slaan. Het gedichtsel van 's mensenhart is toch boos, hij is vlees. Er is niets meer mee te beginnen. Er komt niets meer uit voort. Niets goeds meer. Dat is nu de diepe achtergrond van dat Bijbelse spreken: Ik ben vleselijk.

Daar moeten we nog iets bij zeggen. Geliefde gemeente, hoe ligt dat voor u? Verleden week heb ik er, dacht ik, ook iets van gezegd, maar ik hoop dat het niet te veel wordt.

Maar, wij zijn vaak bezig met de gevolgen van de zonde. En wist je wel dat al die dingen waar wij het over hebben, waar we mee bezig zijn, en dat is heel erg, ik onderschat het niet, maar dat dat de gevolgen zijn van de zonde. Allerlei verkeerde dingen. Door de Wet van God aangewezen en bestraft.

En toch, eigenlijk in het begin, daar ligt ook het geheim. "Ik ben de HEERE uw God, ge zult Mij liefhebben boven alles, en de naaste als uzelf". En nu, het gaat er niet om dat wij over de zonde heen springen, de gevolgen van de zonde, helemaal niet. Het is heel erg, het Woord is er vol van. Maar ben je nu wel eens bedroefd geworden, heb je er nu wel eens iets van op je aan zien komen, wat nu de eigenlijke zonde is. Dat ik geen mens meer ben zoals God in het Paradijs mij schiep. Dat ik een goddeloze ben. Dat ik geen antwoord meer geef en ben. Daar ligt nu de wortel: 't Is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, maar ik ben in zonde en ongerechtigheid geboren.

Bedoelt David daar dat dat ongerechtigheid is dat zijn vader en moeder gemeenschap hebben gehad en dat hij geboren is? Nee, zo zou ik het niet willen zeggen. Maar hij bedoelt het veel dieper. Hij bedoelt eigenlijk: Ik ben vanuit vaders kant als een goddeloze, zonder God in de wereld gekomen. Afgesneden, ongeschikt tot gemeenschap. Onbekwaam om het woord te spreken tegenover God, als antwoord. Dat ik voor Hem ben en uit Hem leef, en door Hem leef.

De Heilige Geest kan het ons zo wel eens even, een ogenblik - wij kunnen dat niet verdragen - maar Hij kan het wel eens even zo dicht bij je brengen, dat je totaal lamgeslagen bent. Dat je alleen nog maar zou huilen, wat het zeggen wil, wat we zo oppervlakkig soms zeggen: Ik ben vleselijk. En: Vlees en bloed kan het Koninkrijk Gods niet beërven. En: Die in het vlees zijn kunnen Gode niet behagen. En: Vlees en bloed onderwerpt zich der Wet Gods niet, want het kan ook niet. En: De Wet die door het vlees krachteloos is.

Als je dat ziet, zo maar even, bij een schemeringetje, dan zie je zo'n nameloos diepe put waarin wij terecht gekomen zijn door onze afval van God. Dat je zegt: Daar kun je nu nooit meer uitkomen.

Ik zeg dat expres omdat veel godsdienstige en Christelijke mensen, die willen daar niet graag zo over spreken, maar daarom zijn ze ook zo oppervlakkig in het Evangelie. Daarom. En dan lijkt het allemaal zo makkelijk, maar het is on-mógelijk. Wat ze bedoelen is onmogelijk. Dat in die sfeer trekken van 'partners van God'. Alsof er nog iets

CATECHISMUS ZONDAG 14

te kiezen, iets te zeggen, iets in te brengen is bij God, dat waarde heeft en dat voor Hem kan bestaan. Dat is er niet.

En daarom wordt dan de Evangelieboodschap ook zo ingekleurd, dat het net is als een moeder die een lekker snoepje voorhoudt en zegt: Kijk eens, dat krijg jij als je dit of dat. En dat je aan alles merkt, de diepgang ontbreekt. De ontdekking ontbreekt: Ik ben vleselijk. Het is afgelopen hoor. Ik kan niet meer terecht, ik hoor nu onder de dierenwereld.

Die man die voelde het aan: Voorwaar, ik ben onvernuftiger. Dat betekent letterlijk: Ik ben redelozer dan iemand, en ik heb geen mensenverstand. En de wetenschap der heiligen heb ik niet gekend. Hoe is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet? Hij kan er niet uitkomen. Dat betekent nu 'vlees' zijn.

Je kunt een diertje wel wat leren, een beetje dressereren, maar de echte liefde-communicatie en -gemeenschap ontbreekt. Tenminste, zoals God dat bij de mens gegeven en geschapen had.

Van die maagd die zwanger werd.

Ja, er zijn heel wat mensen die hebben daarom geglimlacht. Die hebben gezegd: Nu, waar dat nu goed voor is, wat dat nu te betekenen heeft? Nee, dat zal wel anders zijn. Men heeft er allerlei dingen bij en omheen gedacht, om dat te kunnen ontkennen. Grote bekende mannen van naam, theologen, hebben er zo ook over gesproken. Dat Jezus Christus uit de maagd geboren is.

"Ach, dat stamt uit al die heidense religieuze voorstellingen van God die een mensengedaante aanneemt." Maar dat een maagd werkelijk zwanger zou zijn van een Kind, in verwachting zou zijn van een Kind, zonder dat daarbij een man betrokken zou zijn, nou nee. Nee, dat willen ze niet.

Nu wil ik trachten om daar eens even een antwoord op te geven. Niet dat dat antwoord ene leugenaar of ketter overtuigt, dat niet. Maar ik wil u trachten de Goddelijke samenhang er van aan te wijzen.

Heel lang geleden kwam Jesaja in aanraking met de koning Achaz, in een benauwde tijd. Dat kwam, de koning Rezin van Syrië, en de koning Pekah van het tien stammen rijk, die hadden een verbond gesloten om Jeruzalem, Juda, van de kaart te vegen. Het moest nu maar afgelopen zijn.

En die trokken op met ontzaggelijk veel manschappen en oorlogstuig naar Jeruzalem. En de mensen werden vreselijk bang. Ze voelden zich van binnen ook wel beschuldigd en schuldig, omdat ze niet wandelden in de weg des Heeren. Maar ze werden toch bang. Het begon werkelijk door te dringen, nu wordt het ernst. En in die situatie werd Jesaja met zijn zoontje, Schear-Jaschub, gezonden om een boodschap te brengen. En die boodschap die kwam hier op neer: Je hoeft niet zo benauwd te zijn, want God zal die rokende staarten, die vijanden, die zal God wel voor je terug dringen, overwinnen. Want - dat voeg ik er even bij - God heeft een Belofte liggen. Dat van David, al is het lampje nog zo klein, maar er zal een lamp blijven branden in het geslacht van David. Dat heeft God gezegd. Dus er zal geen voleinding komen, hoe groot de nood ook moge zijn.

CATECHISMUS ZONDAG 14

Ik denk dat Jesaja gehoopt heeft dat er een hartelijke verootmoediging zou plaatsvinden, in de harten van de koning en van het volk.

Maar dan heeft Jesaja nog iets. En dan zegt hij zo echt mannelijk in de Naam van God: Koning, eis een teken. Een teken in de hemel of een teken in de afgrond, boven of beneden, eis een teken van de Heere God. Ter bevestiging van de waarheid, want misschien twijfel je nog. Misschien denk je, zou God echt die Krijgsman zijn, die Hulp in tijden van benauwdheden, zoals Hij vroeger was? Zou Hij nu nog helpen?

Eis een teken, in Gods Naam.

Maar wat zegt hij, die koning? Hij zegt: Ik zal de Heere God niet verzoeken. Hij doet net alsof hij vroom is. Hij geeft geen antwoord op de vraag van God. Op de eis van God om een teken. Het lijkt vroom, want tekenen vragen is eerder een bewijs vaak van ongeloof of kleingeloof, laten we het liever zo zeggen, dan van geloof. En het kan ook iets brutaals zijn waardoor het ongeloof openbaar komt. Zoals in de dagen van de Heere Jezus: Dit geslacht begeert een teken. Jullie krijgen geen teken dan het teken van Jona de profeet, die drie dagen in de buik van de vis geweest is.

Maar die koning doet alsof hij vroom is. "Nee, zover wil ik niet gaan".

Maar, de achtergrond is eigenlijk zijn goddeloosheid. Want hij heeft stiekem al wat mannetjes gestuurd her en der om elders hulp te krijgen. De koning van Egypte, die zal toch wel komen om te verlossen. Om te helpen uit deze benarde situatie? Eigenlijk is het gewoon een stukje van de dood, er komt geen antwoord. De Heere gaat zo ver dat Hij zelfs een opdracht geeft door Zijn profeet: Eis een teken. En hij schuift het terzijde.

En Jesaja wordt er zo vreselijk verdrietig en verontwaardigd van, dat hij zegt: Is het je te weinig dat je iedereen moe maakt, mij ook, dat je ook mijn God moede maakt? Moe van alles. Moe vanwege dat antwoordloze, dat karakterloze. En nu kom ik ook op een punt: Dat dierlijke. Een dier geeft nog meer antwoord. Want een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib van zijn heer, al is het dan maar intuïtief. Maar Mijn volk kent Mij niet! Dat is vlees.

Daar zie je, in Davids huis, hoe laag het afloopt. Daar is een koning in de lijn van David en er is geen woord! Er is geen vraag. Er is geen eis. Er is ook geen vloek. Er is niets. Er is geen communicatie mogelijk, door eigen zonde. Vijandig dood. Niet kunnen en niet willen.

Maar Jesaja gaat verder. "Daarom", zegt hij, "zal de Heere Zelf jullie een teken geven. Ziet een maagd zal zwanger worden, en ze zal een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam heten Immanuël, God met ons".

Wat is nu daar de Belofte in? Dit. Er zal iemand komen op een wonderbaarlijke wijze, een maagd zal zwanger worden. Dat dat zo wonderbaarlijk zal gaan komt omdat David het Woord niet heeft kunnen voortbrengen. Ook niet in zijn geslacht. Ergens blijkt de redeloosheid van alle vlees. Naar het Woord van onze God, 'allen zijn zij afgeweken en onnut geworden'. De communicatie, de gemeenschap is weg. Er is geen antwoord meer.

En omdat nu duizenden jaren lang dat ook bewezen is, dat er uiteindelijk niemand is die zo voor het aangezicht van God kan leven, dat hij met en uit de God van zijn leven leeft, daarom moet er een wonder gebeuren. Daarom moet het het Zaad van de vrouw zijn.

Is een vrouw dan ook niet net als een man? Vlees? Jazeker, dat wel. Die vrouw kan ook het Woord niet, het antwoord niet geven aan God. Maar God zal op een

CATECHISMUS ZONDAG 14

wonderbaarlijke manier, toch, zonder de wil van een man, die heeft bewezen 'stom' te zijn voor God, doof en stom, die bewezen heeft te leven voor het vaderland weg. Geen deel dan in dit leven wachten. De mens heeft zichzelf uitgeschakeld door zijn eigen moedwillige zonde.

En nu zegt God, nu kan het alleen door een wonder, een eeuwig wonder. Want - en dat is Zijn vrije welbehagen - Ik wil toch een antwoord. Ik wil toch een schepsel die écht mens is. Niet een kunst-mens, een schijn-mens. Nee, die waarachtig echt mens is, van vlees en bloed, wil Ik zien. Die voor Mij leeft. Die Mij antwoord geeft. Die met Mij in een levende verhouding en gemeenschap leeft en sterft en opstaat. Voelt u nu, God wil een antwoord. God wil Zich verheugen. Niet in het bijzonder in leeuwen, tijgers, olifanten, kanariepietjes en noem maar op. Dat wil God ook. Maar God wil daar een mens in Zijn beeld, met wie Hij spreken kan. Waar Hij verblijd mee kan zijn, dat wil God. Een mens die Hij nodig heeft en een mens die Hem nodig heeft. Echt nodig heeft.

Die is er niet. In heel die rij van geboorten, ga heel de Bijbel maar door, op alle beslissende momenten bleef de mens het antwoord schuldig. Hij kon niet uit zichzelf treden om, met rede, Gods kind te zijn. Gods schepsel.

En daarom, in die grote nood van die ellendig, huichelachtig vrome koning Achaz, die de domper er nog eens extra opzet, dat Jesaja wel kan huilen van ellende, juist in die nood zegt God door de profeet: Jij kan het ook niet tegen houden man. Als jij dan geen teken wil vragen, zal God jou een Teken geven, en alle mensen. Dat God zónder ons en toch vóór ons de weg baant voor de nieuwe Mens, Die naar God toe geschapen is. In ware gerechtigheid en heiligheid.

Geliefden als dit .... Ik hoop dat we daar nog eens over mogen denken. Want als je dat nu helder mag zien, en niet alleen verstandelijk, maar dat je dat ook gelooft. Daar is ook het onderwijs toe nodig. Dan zul je zien, aan de ene kant hoe totaal afgesneden elke weg van ons is. Maar ook, je zult zien, die Koning van Israëls God gegeven, die Mens, die echte Partner.

De mensen praten wel eens over het 'partnerschap', maar daar blijft niet veel van over. Maar die echte Partner, dat echte Kind, dat is Hij alleen. Dan zul je zien wat een diepte en wat een rijkdom dat de Heere boven onze hoofden, onder ons heeft opgericht, door Zijn Woord vlees te laten worden. En door het Woord dat Zelf vlees wilde worden, door, en in gemeenschap met de Geest.

Dan zeg je: O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Hoe onnaspeurlijk zijn die wegen.

Vlees, geen antwoord, geen gemeenschap.

Die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria.

Dat staat er zo eenvoudig. Maar het staat er zo, dat je er bij mag denken: De Heilzon is aan het dagen. Zou dat het zijn?

Ja, we hebben het horen voorlezen, die Boodschap: Daarom ook, dat heilige dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden. De Heilige Geest zal over u komen, de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen.

Geen mens is in staat en van zins om het antwoord te geven. God zal het antwoord geven. God zal de sprake herstellen.

CATECHISMUS ZONDAG 14

Daarom, dat de eeuwige Zoon van God, Die waarachtig en eeuwig God is en blijft. Die niet vervloeit van God tot mens. Die niet ophoudt God te zijn als Hij mens wordt. Maar Die als God de menselijke natuur áánneemt. Die iets wordt wat Hij nog nooit geweest is, en blijft wat Hij wel geweest is, en is, God. Dat is een wonder. Dat God Zich zo, als het ware, in Zichzelf vernedert, dat Hij toch, want dat kun je natuurlijk niet ontkennen, dat die eeuwige God die geen belemmeringen had in die zin. Die als het volle zonlicht, als het ware, schijnt en heerlijk is. Dat Hij, de Zoon, Zijn heerlijkheid wil prijsgeven en verbergen achter de zwakheid van de menselijke natuur. Dat Hij Zichzelf als het ware ontledigt, onze vertaling heeft 'vernietigt', de gestalte van een Dienstknecht inneemt. Die rijk was, is arm geworden, opdat Hij door Zijn armoede velen rijk zou maken. Die Zijn glinsterende kroon en troon, waar de heilige troongeesten omwaren, heeft willen verwisselen voor kribbe en kruis.

Nogmaals, ik kan het niet doorgronden, en dat mag ook niet, Hij is God gebleven. Maar wie, als wij Hem aanzagen, zou Hem begeerd hebben? Hij had geen gestalte nog heerlijkheid. Waarom? Hij wilde Zich begeven achter de traliën van ons vlees en van bloed.

En dat niet alleen. Want ik zei vlees en geest hoeft nog niet te betekenen dat je 'vleselijk' bent. Adam in het Paradijs bestond ook uit ziel en lichaam, maar toch was hij een kind van God. Toch was hij een antwoord. Toch kon de Heere met hem spreken. Nee, dat 'vlees-zijn' heb ik gezegd, in Bijbelse zin, dat houdt in dat je daar in grote ellende wegzinkt, zonder het te weten.

Let op, want dit zijn heel ingrijpende dingen. Dat de Heere ons wetenschap geve in de goede zin. Want ik was als kind, als jongen altijd zo bang dat ik iets zou zeggen - we zeggen toch al genoeg, maar ik bedoel nu in de prediking - wat niet gegrond is in het Woord. En daarom zeg ik het alles met grote schroom. Wij weten het niet. Dat betekent ook het vlees zijn. Een diertje voelt zijn beperkingen niet. Wij voelen eigenlijk ook niet de ernst aan dat wij vlees zijn. Dat we geen antwoord meer zijn, dat voelen we niet meer aan.

Men zegt wel eens: Dat is ook een stuk, dat is de ellende van onze ellende, dat we onze ellende niet eens onderscheiden. We kunnen ook leven vanuit het moeras en de gifgrond, daaruit kunnen we leven, geestelijk.

Nu is Jezus Christus gekomen in onze plaats. Maar niet zoals Adam en Eva in het Paradijs, maar zoals onze belijdenis zegt: Hij heeft de natuur aangenomen die gezondigd had. Heeft Jezus dan ook zonde gedaan? Nee, dat niet. Maar Hij heeft wel beleefd de nood en de jammer van wat het betekent als je geen antwoord meer krijgt.

Hij was goed. Wij missen het antwoord, het woord van God, van onszelf niet eens. Dat missen we niet eens. Maar Hij werd zo vlees en bloed, dat Hij het kon missen, en Hij is het Zich altijd bewust geweest. Gezien de Hebreënbrief: Die in de dagen van het vlees gebeden en smeking heeft opgezonden uit de vreze tot God Die Hem verlossen kon. Die gehoorzaamheid heeft geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft.

Nogmaals, het is een onbegrijpelijk, voor ons niet te doorgronden, wonder. Maar ik wil de ernst er van laten aanvoelen, de diepte die wij niet kunnen doorgronden.

Dat Hij zo wáár mens geworden is, dat Hij in alles verzocht is geweest gelijk als wij,

CATECHISMUS ZONDAG 14

doch zonder zonde. Maar dat Hij de nood heeft gekend. Dat Hij het geroep, dat Hij het onmogelijke heeft aangevoeld. En dat is het grote verschil. Wat voor mensen onmogelijk was, dat was voor Hem wel mogelijk. Dat heeft Hij daar gesteld. Om God lief te hebben boven alles, en de naaste als Zichzelf.

Maar dat heeft Hij gedaan in de dagen van het vlees-zijn. Als Plaatsbekleder. Als Borg.

Nu wij geen antwoord hebben, kan God eigenlijk ons ook niet meer antwoorden. Dat voel je wel aan. God moet zwijgen, Zich terug trekken van heel die mensheid. Dat is nu eenmaal het gevolg. En als Hij spreekt dan moet Hij alleen maar spreken in afwijzende zin. "Want Mijn volk wil niet naar Mijn stem horen".

Nu komt Jezus op aarde, in mijn vlees en bloed. Hij komt in het begin al, wat zo hopeloos is. Niet omdat ik een vader en een moeder heb gehad, dat is vrij normaal. Maar zo hopeloos omdat mijn vader en mijn moeder, en daarom ik, nooit het verlossende Woord hebben kunnen geven. Integendeel! Soms verlegen zijn met onszelf en met onze kinderen. Waar moet je ze brengen? Waar moet je naar toe? Wat moet je die kinderen nu werkelijk als waarachtig perspectief geven? Denk je dat nu eens in.

Je kunt zeggen: Ik hoop dat ze het ver brengen, ik hoop dat ze hun boterham verdienen. De een wil zoveel hebben, de ander wat meer de ander wat minder, maar is dat alles? Is dat alles? Als dat als vader en moeder eens tot je doordringt, wat heb jij dan eigenlijk aan je kind te geven? Ik, wat heb ik aan mijn kind te geven? Ik kan het verlossende Woord, van een eeuwige zaligheid en een eeuwig wel, kan ik ze niet geven. Want ik heb het niet. God alleen.

En nu komt dit opeens binnen, uit die Andere. De eeuwige Zoon van God, Die God is en blijft, Die neemt mijn vlees en mijn bloed aan. Door de werking van de Heilige Geest. Het Woord dat Geest heeft. Ja, want het is Ademtocht van God. Zo is Hij het ware Zaad Davids. Het Wáre.

Hij valt niet weg met die ellendeling die Achaz. Die nog vroom probeert te doen ook. Hij valt niet weg met al die mensen die op een gegeven ogenblik moeten verstommen. Omdat ze beginnen te zien, het is helemáál mis. Van het begin aan is dat mijn ongerechtigheid, ik ben vlees. Ik ben vlees.

En dat is niet zo erg dat ik vlees ben, maar dat ik vlees ben in die zin dat ik niet meer met God kan, en God kan niet meer met mij. Daarin is hij nu het ware Zaad van David. Dat is het Woord wat wij onze kinderen mogen voorhouden, het perspectief.

"Kind, wil je toekomst hebben, eeuwige toekomst door de dood heen, door het leven heen, met voorspoed en met tegenspoed, met dagen van verdriet en dagen misschien van grote vrolijkheid, wil je er door?" Dan is er maar één Kind, één Knecht Die het antwoord kan zijn. Die de levende Kurk kan zijn waar je op drijft. Het echte Toekomst, Jezus Christus. Hij is het enige Woord, het Antwoord op al Gods woorden. Hij is het Woord. Hij blijft zelfs als de straf dat God mij niet meer kan antwoorden. Trouwens, ik heb er ook niet om gevraagd, maar Hij heeft er nog om gevraagd, altijd. Van de morgen tot de avond, en in de nacht ook. Hij kon niet leven buiten God.

Daarom is die drie uur duisternis gelijk hier aan verbonden. Die drie uur duisternis zit hier aan vast. Dat Hij vlees geworden is. Dat is zoiets ontzaggelijks, onuitsprekelijks. Dat Je altijd antwoord hebt gegeven, altijd de Mens naar Gods hart, en dan is het afgelopen.

CATECHISMUS ZONDAG 14

En dan zegt Hij: Gij antwoordt niet, ook al roep Ik. Ook al kerm Ik het uit. Ik heb geen rust.

Wij zijn zo goddeloos dat we nog rust erin kunnen hebben, al zijn we God kwijt. Maar Hij! Zonder zonde! Hij kon daar geen rust in hebben.

Daarom, Jezus Christus als de uit Maria ontvangen, dat is het echte Woord dat vlees geworden is. Maar ook het Antwoord op al Gods raadsbesluiten. Op al Gods bedoelingen. Wij vallen daar radicaal uit, dat voel je wel aan. Alle vlees heeft zijn weg verdorven voor de Heere. Maar Zijn rechterhand heeft Hem heil beschikt in dat Lam dat die zonde, die kern-zonde heeft weggedragen in Zijn lichaam aan het hout.

Daarom is Hij onze Middelaar, die Tussentreder, die Plaatsbekleder. Niet om een goed woordje voor ons te doen. Om de hand te leggen en te zeggen: Nu, het valt nog wel mee, jij wat water bij de wijn en U, Gij, God wat water ..... Zo niet. In die zin geen bemiddelaar. Maar Hij is Die Middelaar Die opeens in die bres en in die kloof gaat staan, van die doofstomme mens. En Die door Zijn bestaan, Zijn leven, Zijn woord, Zijn werk, Zijn onschuld, mijn onheiligheid waarin ik ter wereld kwam voor Gods aangezicht bedekt.

Want nu is er Eentje, het is er ook maar Eén, maar dat is groot genoeg, maar een ander is er niet, Die nu echt daar staat als het Woord en het Antwoord voor God.

Voel je ook aan, daarom is het zo nodig wat de Schrift zegt, wat Jezus zegt: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem Die de Vader gezonden heeft. Dan ben jij die werkelijke partner die antwoord geeft, in Hem en door Hem. En dan wordt in beginsel in mijn leven herstelt: Alleen kan ik niet verder, help me toch trouwe Heere. Door Hem.

En zo is Hij nu onze Middelaar, waarin Hij mij zwarte zondaar, en dan praat ik niet meer over mijn goed of kwaad, maar ik ben los van God. Mijn schuld heeft Hij voor God bedekt.

Geloofd zij de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

AMEN